

Yazık Fidanlığı İşçileri: Bizim Yaşadıklarımız Belene'de Yaşananlardan Farklı mı?
Yazısı 3'de

İşçilerin Ek Zam İsteginden Kaçanlar Milletvekili Maaşlarını Arttırmamın Peşinde; Karar ve Çözüm İşçilerde
Yazısı 6'da

İşçi Kurultayı İşçi Sınıfına Çıkmaz Sokak Öneriyor;
Yazısı 5'de

İşçiler Delege Seçimlerine ve Genel Kurullara Nasıl Bakmalı?
Yazısı 6'da

Sayı: 5
11 TEMMUZ 1989
1000 TL.
(KDV Dahil)
15 Günde bir yayınlanır

İŞÇİLERİN SESİ

OECD Reçetelerine Uygun Gelişme; Türkiye Yabancı Sermayenin Açık Pazarına İki Fabrikası Kapatılıyor

Kapatılma Nedeni Olarak Gösterilen 'Talep Çekilmedi', Yapılanları Perdeleme Çabasıdır.
Makinalar Üreten Fabrikaların Kapatılması, İşçilerin İşsizliğinin Nasıl Biçimlenip Sıçratıldığının En İyi Örnekleridir.

Kimya Endüstrisinin iki fabrikası kapatılıyor. Bu fabrikalarda toplam 406 işçi çalışıyor. Karar işçilerin bir kısmının tensitasyonuna neden olacak. Kapatılan fabrikaların tekstil, inşaat ve kazı makinalarında somunlu parçaları üreten bir işletme olarak faaliyet gösteriyor. İlk bakışta olay işçilerin bir kapatma olayı gibi gözüküyor. Genel Müdürü "Ürünlerimize talep çekilmedi" diye açıklıyor. "Toplu sözleşme görüşmelerinde biz öncülük ettik şimdi görüşmeler bitti" diyor. "Fazla üretim yapıyor" diyor. "Fazla üretim yapıyor" diyor. "Fazla üretim yapıyor" diyor. "Fazla üretim yapıyor" diyor.

Öncelikle Otomobil-İş, Özdemir-İş, Türk-Metal Üyesi İşçiler, Demir-Çelik İşçilerinin Mücadelesine Omuz Verin

- Başbakan Turgut ÖZAL: "Demir-Çelik İşçilerine Bir Kuruş Veremem."
- Devlet Bakanı İsmail ÇELEBİ: "Beni Öldürebilirler. Bunu Yaparlarsa Hiç Şaşımayın."
- Çelik-İş Başkanı Metin TÜRKER: "MESS, Grevi Bilecek Başlatır. İthalat Mafyası Doyana Kadar Sürdürmek İstiyorlar."
- MESS Başkanı Bahri ERSÖZ: "Grevin Sorumlusu Çelik-İş Sendikasıdır."
- Maliye ve Gümrük Bakanı Ekrem PAKDEMİRLİ: Demir İthal Mafyasının İsmi Saklıdır."
- Devlet Bakanı Güneş TANER: Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı'ndan Bilgi Verdirtmiyor."
- Çalışma Bakanı İmren AYKUT: Devlet Bakanları İsmail Çelebi ve Cemil Çiçek'in Grevin Sonuçlandırılması Girişimlerine "Her Yetkisiz Kişi Müdahale Ediyor" Diyerek Kızdı.

M.K.E. İşçileri: "Fabrikayı Kapatılmamaya Kararlıyız. İsteyemeyiz İsteme Hakkına Sahip Değiliz"

İŞÇİLERİN SESİ-ANKARA- Bundan 15 gün önce fabrikanın kapısına asılan bir yazı MKE'nin inşaat ve kazı makinaları fabrikasının kapatılacağına ilişkin kararın duyuruldu. İşçilerin 26 Temmuz tarihinde tensitasyonuna neden olacak. Kapatılan fabrikaların tekstil, inşaat ve kazı makinalarında somunlu parçaları üreten bir işletme olarak faaliyet gösteriyor. İlk bakışta olay işçilerin bir kapatma olayı gibi gözüküyor. Genel Müdürü "Ürünlerimize talep çekilmedi" diye açıklıyor. "Toplu sözleşme görüşmelerinde biz öncülük ettik şimdi görüşmeler bitti" diyor. "Fazla üretim yapıyor" diyor. "Fazla üretim yapıyor" diyor. "Fazla üretim yapıyor" diyor.

İktidar Ve İşverenler Göçmenleri İşçilere Karşı Kullanıyor

İktidar, Bulgaristan'dan Gelenlere "Sahip Çıkma" Onları İşverenlerin Yoğun Sömürüsüne Terketme Olarak Uyguluyor.

İstanbul, Çerkezköy, Bursa, Gebze... Bölgelerinde İşverenler İşçi Çıkartıp Göçmenleri İse Alıyor.

BULGARİSTAN'DAN GELENLERE SAHİP ÇIKILMASI İŞÇİLERİN İŞSİZ BIRAKILMASIYLA OLMAZ. BUNU KİMSE İSTEYEMEZ VE İSTEME HAKKINA SAHİP DEĞİLDİR

İşverenler işçilere saldırılarına bir de Bulgaristan göçmenlerinin kullanılması eklendi. "Sahip çıkma" adı altında işverenler işçileri atılıyor ve göçmenler yerleştiriliyor. **GÖÇMEN, GÖÇMENE Mİ DÜŞMAN?** 1978'de göçmenlerin çalıştığı Ar-tavuk'ta 25 işçi işten çıkarıldı. Yerlerine yeni gelenler yerleştirildi. Tarım-İşe üye Ar-tavuk'ta 30.6.1989 günü 8 işçi işten çıkarıldı. Çıkışta hiçbir gerekçe göstermeyen işveren, işyerine Bulgaristan'dan gelen dört aileyi yerleştirdi. Sendika temsilciliği odasını boşaltan işveren bu odaya da ailelere verdi. 17.1989 günü ise geride kalan 27 işçinin işe sokulmaması çıkış verme hazırlığına girişildi. Sonraki günlerde de işten atıldılar. Çayırova Ziraat okulu olarak bilinen ve adı Tohum Sertifikasyon olarak değiştirilen işyerine Bulgaristan'dan göç eden aileler yerleştirildi. Çerkezköy'de tekstil işyerlerinde, Bursa tekstil ve metal sanayi işyerlerinde benzer uygulamalar sürüyor. Buna benzer örneklerin önümüzdeki günlerde de çoğalacağı; Örneğin Teletas, Netaş, Altın Tavuk vb. işverenlerinin de uygulamaları içinde olması bekleniyor. Böylece uygulamaları kimse istemeyiz ve isteme hakkına sahip değildir. **İŞVERENLERİN "SAHİP ÇIKMA" ADI ALTINDA İŞÇİLERİN SENDİKAL ÖRGÜTLERİNİ PARÇALAMA, SENDİKASIZ VE DÜŞÜK ÜCRETLE ÇALIŞTIRMAYA YÖNELMELERİ İKİYÜZLÜKTÜR.** İşçilerin işten çıkarılıp göçmenlerin yerleştirilmesi. **Bak. Sf. 7'de (İktidar ve İşverenler...)**

ÖZAL İTİRAF ETTİ

"1980-1988 Döneminde İhracatı Artırmak İçin Ucuz İşgücü Kullandık"

Böylece İşçileri Sekiz Yıl Düşük Ücretlerle Çalıştırdığımı İtiraf Eden Özal Bu İşçi Kimlerle Becerdiğini Açıklamadı.

Göründüğü Ve Bilindiği Kadarıyla Özal'ın İki Ortağından Biri Türk-İş idi. Diğeri İse Mahum Güç.

Başbakan Turgut Özal'ın "Deniz Sektörü Sorunları Sempozyumu"nda işverenlere yaptığı konuşma tam bir itirafı. Özal 1980-1988 yılları arasındaki sekiz yılda artan ihracatın en önemli nedeninin işçi ücretlerindeki düşüş olduğunu açıkladı. 12 Eylül'le durdurulan sendikal çalışmalar, DISK'in yargılanması ve yeni sendikalar yasaları Özal'ın işçi ücretlerini düşürmek için bulduğu başlıca formüllerdi. Doğrudan ve dolaylı baskılarla Türk-İş içine yığılan işçiler, bir yandan grev yasakları, diğer yandan sarı sendika ağalarının teslimiyetçiliği ile karşı karşıya kaldılar. İşçilerin her kıpırdanışı işverenler tarafından öncelikli sıkıyönetim ve emniyet güçleriyle bildiriliyordu. İşyerinde baskıya karşı çıkmak, kazanılmış hakları istemek bile "devlete karşı" işlenmiş suç" gibi gösteriliyor. Önce işçiler işverenlerin belirlediği "gizli örgütler" adına çalışmakla suçlanıyorlardı. Diğer taraftan üye olmak zorunda bırakıldıkları sendikaların yönetimi işverenlerle işbirliği içinde uygulamalara karşı çıkan, haklarını savunmaya kalkan işçileri gerektirmediği işten bile atıyorlardı. İşte Özal'ın işçi ücretlerini önce düşürebilmesindeki sır burada yatıyordu.

ILO'nun Kararı: Türk Hükümeti İşçi Haklarına Karşı

- Türkiye, İş Ve Mesleki Siyasi Ayırım Yapıldığı İçin ILO'da Kara Listeye Alındı. Sendikal Özgürlüklerin Engellenmesi Sert Bir Dille Kınandı.
- Hükümet, Kararı Önemsiz Göstermeye Çalışıyor.
- İşçi Sınıfı, Haklarını Kendi Yaratacakları Örgütlenme ve Mücadeleyle Kazanacaktır.

ASGARİ ÜCRETE TEHDİT: İşçilerin Ücretlerinin Yüksek Belirlenecek Asgari Ücretin İşsizliği Artırmaya Çabaları Üstlenilmeye Çalışılıyor.

Yazısı 2. Sayfada

ÖZAL İŞÇİLERE NASIL "GELİR TRANSFER ETTİ"

Açıklamasında "işçilere gelir transfer ettik, onlar bunu çoktan haketti" diyen Özal bir de işçi babası gibi görünmeye çalıştı. Oysa oynanan oyun açıktı. Ekonomideki tıkanma ile en irsinden en ufağına kadar çırpınışa geçen işverenlere mesaj veriliyordu: "Sozleşmelerle işçi ücretlerine zam yaptık, şimdi sizler işçilerin ellerindeki parayı kapmaya çalışın" Yaşama savaşı veren işçilerin ellerine geçen üç kuruş fazla paraya göz diken işverenler yeni zamlarla zaten yola çıkmışlardı. Köylü domatesini 50 liraya satamazken şehirlerde halka 500 liraya domates yedirenler, iğneden ipliğe günü birlik zamları yağdırırlar kimler? Banka kredisi aracılığıyla cazip hale getirip televizyonları, arabaları, buzdolaplarını, kumşaları işçilere, emekçilere faizi bol fiyatlarla satırlar kimler? Kısacası Özal politikası; Yerli, yabancı sermayeye selam; Sömürüye Devam

Geçen sayımızdaki somuru konusunda, kapitalizmin somurunun kaynağını artı değer olduğunu belirttik. Kapitalistlerin gizlemeyle çalışıkları somuru, artı-değerin anlaşılmasıyla açıklığa kavuşturuldu. Kapitalistlerin hızla artan sermayeleri daha iyi anlaşılır. Fabrikalarına fabrika, zenginliklerine zenginlikler katmalarındaki giz, artı-değerin anlaşılmasıyla açıklığa kavuşturuldu.

İŞÇİ, KENDİ DEĞERİNDEN DAHA FAZLA DEĞER (ARTI-DEĞER) YARATAN BİR MALLDIR

Kapitalistler somurularını gizlemek için, işçilere, "emeğimizin karşılığını ücret olarak veriyoruz" derler. Oysa işçiler kapitalistlere emek değil işgücü satarlar. Ücret de zaten işgücüne karşılık olarak ödenen paradır. Bu yüzden artı-değer kavrayabilmek için, önce işgücü ve emek arasındaki farkı anlamak gerekir.

İşgücü, işçilerin çalışma gücüdür; işyerlerinde üretim anında harcadığı beden ve zihin gücüdür. İşgücüyle makineler çalıştırılır, hammadde ürüne döner, işacısı üretim yapılır. O halde işgücü maddi bir güçtür, canlı bir güçtür ve açıkça görülebilir bir güçtür. Bu güç karşılık olarak kapitalist işçi ücret öder, bu ücret işçi bir mal olarak kapitaliste satar. Fakat işgücü kendi değerinden (ücretten) daha fazla değer (artı-değer) yaratan bir özel malldır.

Emek ise, ancak işgücünün harcanması sonucunda üretilen mala katılan değerdir. Üretimle birlikte, üretilen malda ortaya çıkar. Üretimden önce ortada değildir. Ancak mal üretildikten sonra açığa çıkar. Kısaca işçilerin harcadığı işgücünün üretim tamamlandıktan sonra yada üretim sırasında üretilen mala yüklediği değerdir.

ARTI-DEĞERİ İŞÇİLERİN İŞGÜCÜ YARATIR

Demekki işçi işgücünü harcayarak bir değer üretmektedir. İşte bu değer bir kısmı işçiye ücret olarak ödenmektedir. Diğer önemli kısmıysa kapitalistin cebine girmektedir. Konuya daha anlaşılır kılmak için geçen

ARTI-DEĞER: • Sermayenin Kaynağı Olan Artı-Değer, İşçilerin Ödenmemiş Emekleridir.

konuda verdiğimiz örneği bir daha verelim. İşçi 8 saat işgücü harcayarak 100.000 TL. lik değer olan bir cihaz üretiyordu. Bunu bir meydana getiren nedir, bakalım.

Kapitalist hammadde ve yardımcı maddeler için 32.000 TL. İşletme giderleri için 5.000 TL., fabrikalarında makinelerin aşınma (amortisman) payı olarak 3.000 TL. yani toplam 40.000 TL. masraf yapıyordu. Masrafı düşersek 1000.000.-40.000.: 60.000 TL. lik bir fazla değer ortaya çıkmaktaydı. İşçi beden ve kafa gücünü harcayarak, gözünü ve aklını dökerek yeni bir mal üretmiş, ona bir emek katmıştır. Emekle ancak üretilen mal yeni bir değer kazanmıştır. Bu emek üretilen malda 60.000 TL. lik bir değer olarak ortaya çıkar. Kapitalist işçiye işgücü değeri olarak 15.000 TL. verir. Geriye kalan 45.000 TL. de el koyar. İşte kapitalistin el koyduğu bu fazla değere artı-değer denmektedir. Demekki işgücü kendi değerinden (15.000 TL. ücretten) daha fazla değer (45.000 TL. artı-değer) artı-değer üretmektedir.

ARTI-DEĞER, İŞÇİLERİN ÖDENMEMİŞ EMEKLERİDİR

Kapitalist işçiye emeğinin karşılığı olarak 60.000 TL. lik değeri değil, işgücüne karşılık olarak 15.000 TL. değeri (ücret) ödemektedir. İşçinin emeğini katarak yarattığı bu değer, işçiye ücret olarak ödenen kısma, Ödenmiş Emek, diğer ödenmeyen büyük kısma da Ödenmemiş Emek denir.

İşçi 60.000 TL. lik değeri 8 saat çalışarak üretir. İşgücüne karşılık olarak verilen 15.000 TL. lik değeri, 2 saatlik bir zamanda üretir. İşçinin ücretini ürettiği bu zamana Gereklili Çalışma Süresi denir. Diğer kapitalist için çalıştığı 6 saatlik zaman da Fazla Çalışma Süresi denir. Öz olarak işçi çalıştığı 8 saatin 2 saatin kendisi (ücreti) için, diğer 6 saatinde de kapitalist için çalışmaktadır. Demekki artı-değer, işçinin ödenmeyen emeğidir. Diğer bir deyişle kapitalist tarafından elkonulan işçi emeğidir.

Saat (işçinin çalıştığı süre)

1	2	3	4	5	6	7	8
GEREKLİLİ ÇALIŞMA SÜRESİ				FAZLA ÇALIŞMA SÜRESİ			
15.000				45.000 TL.			

MUTLAK ARTI-DEĞER, İŞGÜNÜ UZATILARAK SAĞLANAN ARTI DEĞERDİR

Artı-değer kapitalistler için çok katlı olduğundan ondan vazgeçemezler. Daha fazla artı-değer sağlamak için çeşitli yollar denenerler.

Örneğin işgücünü uzatırlar. Kapitalistin 8 saatlik işgücünü 10 saate çıkardığını düşünelim. İşçinin işgücünü karşılığı olarak aldığı 15.000 TL. ücret değişmemiş olduğundan gereklili çalışma süresi de değişmez. Yani kendisi için ücreti için yeni 2 saat çalışmış olacak-

tır. Değişen, artı-değer üretilmesi için kullanılan işçinin fazla çalışma süresidir. Yani önce 6 saat kapitalist için çalışırken işgünü uzatılınca 8 saat kapitalist için çalışmış olacaktır. Fazla çalışma süresi büyüdüğü için, artı-değer de büyümüştür. Somuru artmıştır.

İşçinin çalıştığı süre (saat olarak-bir işgünü)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
GEREKLİLİ ÇALIŞMA SÜRESİ						FAZLA ÇALIŞMA SÜRESİ			
15.000 TL.						60.000 TL.			

GERÇEK ÜCRET DÜŞÜRÜLEBİLİR EMEK VERİMLİLİĞİ SAĞLANAN ARTI-DEĞER ARTI-DEĞERDİR

Kapitalistler 8 saatlik işgücünü değışik yollarla artı-değeri arttırmak isterler. İşçinin gerçek ücretini düşürerek oranını artırabilir.

Örneğin işçinin 8 saatlik işgücünü aldığı ücretin gerçek değeri 12.000 TL. ye düşmüş olsun. 60.000.-12.000.: 48.000 TL. artı-değeri yazar. Yani 45.000 TL. olan artı-değere nispi artı-değeri 48.000 TL. ye yükseltecektir. Bu yeni artı-değere nispi artı-değeri arttırarak da sağlar. İşçinin ücretini düşürdüğüne azamam. Fakat işyerlerinde, nalar, yeni çalışma yöntemleri veya 8 saat içinde 2 cihaz üretir. Daha önce bir cihaz üretiyordu. Emeğini artırarak daha fazla mal üretir.

İşçinin ürettiği 2 cihaz 200.000 değerindedir. Kapitalistin yaptığı 80.000 TL. olacak, geriye kalan ücret işçi 8 saate yaratacağı değeri (15.000 TL.) değışmediğinden 105.000.-TL artı-değer elde eder. İşçinin bir işgünü çalıştığı süre (saat olarak-bir işgünü)

1	2	3	4	5	6
üretilen değer			üretilen değer		
15.000 TL.			105.000 TL.		

Görünürde işçi için değışen bir ücrettir. Yine 8 saat çalışmaktadır. Fakat (15.000 TL.) değışmemiştir. Kapitalist için ürettiği değeri 105.000 TL. miştir.

İşte kapitalistler için en kolay kazanç yolu budur. Bu yolla işçilerle değışik somururler. Kapitalistlerin emekleri de bu birikmiş işçi emekleridir. Kapitalistlerin el koydukları bu işçilerin emekleri, artı-değerler, somuru esas kaynaklardır.

Asgari Ücrette tehdit

"Toplanan komisyon "adet yerini bulsun" mantığından öteye geçmeyecek"

"Asgari ücret sefalet ücreti olmaktan çıkarılsın"... "Milli düzeyde ve net olarak belirlensin..." "Aile de dikkate alınsın"... "Enflasyona ezilmesin..." "Belirleme ölçüleri değıştirilsin..." vb. ilkeler Türk-İş'in yıllardır anlatıp ta sonuçlandıramadığı bir hikaye oldu artık. Bu ilkelerle uygun bir asgari ücret belirlenmesi için umudunu masabaşı oylamalarına bırakan Türk-İş, "İşveren yada hükümet tarafı bizden yana oy kullansın ki iyi düzeyde bir asgari ücret belirleyebilelim..." diyerek konuya baktığını da ortaya koyuyor. Sermaye-Hükümet ittifakının keyfiyetine prim vererek çözüm arıyor.

Türk-İş'in "iyi bir asgari ücretten" ne anladığı da ayrı bir konu. Çünkü komisyonla götürdüğü asgari ücret teklifi brüt, 350000 TL. ve bunun yetersizliği aylık mutfak masrafının 270 bin olduğu bir dönemde (bu rakam yine Türk-İş'in yaptığı bir araştırmanın sonucudur) açıkça görülmüyor. Türk-İş bu açıklamayla kendisiyle de çelişiyor. İşveren tarafı ise, yüksek belirlenecek bir asgari ücretin ülke düzeyindeki diğer ücretlere de etkileyeceğini, bunun da işsizliğe yol açacağına öne sürüyor. Bunun anlamı, "asgari ücreti yüksek belirleyip başmıza iş açmayalım. Yüksek ücretle işçi çalıştıramayız. Çalıştırmak zorunda kalırsak işten çıkartmalar gündeme gelir..." Yani yüksek ücret az işçi, yada düşük ücretle çok işçi çalıştırmak.

İşveren tarafının "asgari ücret vergi dışı bırakılsın" şeklindeki önerisi ilk bakışta iyi niyetli bir yaklaşım gibi görünse de arka planı, kendi kârlarını koruma kaygısı yatıyor. İşverenler, işçilerin bir cebinden çıkan diğer cebine aktarmanın yollarını ararken karlarında eksilme olmamasını amaçlıyorlar.

Diğer yandan hükümet, "kutsal ittifak"ı bozmaya kararlı bir tutum sergiliyor. İşveren ta-

rafıyla paralel hareket eden hükümet, milyonlarca kişinin umudunu bu ittifakın harcı için kullanıyor. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı İmren Aykut; "...Asgari ücret, sınırlı bir kesimi ilgilendiriyor. Bu yüzden kamuoyuna yansıtıldığı kadar önemli değil." diyerek konuya hükümetin ne denli "duyarlı" yaklaşımını gösteriyor. Görüşmelere başlanırken, "yeni asgari ücret temmuzda uygulamaya geçecek" açıklamasıyla, işçilerden gelen tepkileri yavaşlatarak oyalama politikasını da sürdürüyor. Hükümetin asgari ücret konusunda ileri sürüp sonradan reddettiği oran ise % 70. Hükümet asgari ücrette ilişkin ipuçları verdiği bu oranlarla, işveren tarafının "asgari ücretin yüksek belirlenmesini" uyarılarını dikkate aldığı gösteriyor.

Bu oranlar dikkate alınarak belirlenecek bir asgari ücret brüt 212000 civarında olacak. Ve sonuçta her asgari ücret tespitinde olduğu gibi bu yıl da, toplanan komisyon "adet yerini bulsun" mantığından öteye geçmeyecek.

İlk planda 1 milyon işçiyi ilgilendiren asgari ücret tartışmaları gerçekte çok daha geniş bir alanda yaşanıyor. Yani, İmren Aykut'un açıklamalarında olduğu gibi "sınırlı bir kesimi" değil, ek zam talebiyle harekete geçen işçilerden, sözleşme görüşmeleri devam eden işçilere dek uzanan bir kesimi ilgilendiriyor. Sendikası olan, sigortasız çalışan yüzbinlerce işçi bu sayıyı daha da artırıyor.

Yaşanılan gelişmelerin bir boyutu da işçilerin tartışmalarından uzak tutulması, geri planda bırakılmasıdır. İşçilerden gelen taleplere, yaşanan gerçeklere kulakların tıkandığı bir ortamda, sorun masabaşlarında çözümlenmeye çalışılıyor.

Bütün bunlar bir kez daha gösteriyorki, sorunların çözümü, 10-15 kişinin dört duvar arasında verdiği keyfi kararlarla gerçekleştirilmez. İşçi sınıfı, sınıf bilinciyle ve ürettiğin gücüyle harekete geçip, bu keyfiliğe dur diyene kadar da gerçek anlamda bir çözüm üretilemeyecektir.

12 Eylül Sonrasında Grevin Zor Yılları

- 12 Eylül işçi sınıfını teslim almak için grev silahını etkisizleştirecek yasal düzenlemeler yaptı.
- İşçi sınıfı sınırlı imkanlara rağmen grevler aracılığıyla hak arayışlarını sürdürüyor.

Grev... İşçi sınıfının en büyük silahı, sosyalizm ve mücadele okulu olarak tanımlanmıştır.

Gereken de işçiler grev aracılığı ile güçlerinin bilincine varırken, kancalarını tamlar. Bunu on yıllardan beri söylene gelen bir Alman işçi şarkısı, "Eğer güçlü kollarımız isterse bütün çarklar durur" şeklinde de dilden dile aktarırken aslında buyalın gerçeği ifade etmektedir. Bu yalın gerçek işçi sınıfının hayatın damarlarını, kaynağını yani üretim gücünü elinde tuttuğudur.

Grev işte bu bilincin ürünü olarak işçi sınıfına kuvvet verir ve onun sermayedarlar karşısındaki pozisyonunu güçlendirir.

Ülkemizde, 80'li yıllarda, toplumun çeşitli kesimleri pek çok gasba uğradı. Bu hak kayıplarını en şiddetli şekilde işçi sınıfı duydu ve yaşadı. Sendikalar, grev ve toplu sözleşme yasalarıyla birlikte işçi sınıfı bir ateş çemberinin içinde tutulmak istendi. İşçi sınıfı bu yasal düzenlemelerle artık bir daha kolay kolay belini doğrultamaz ve etkili grev çıkışlarında bulunamaz diye düşünülürdü. Yeni yasal düzenlemeler ve grev hakkı budanıp kuşa döndürüldü. Grevi işlevsiz kılmak için grev yasası olan iş kolları daha da genişletildi. Hak grevi, dayanışma grevi suç sayıldı. "Bu iş yer-

12 Eylül sonrasında grevler 1984 yılında ilk kez uygulanmaya başlandı. İlk yıl 4 iş yerinde ve 561 kişiyi kapsayan grevler sonraki yıllarda katılım itibarıyla önemli bir artış beraberinde getirdi. Şöyle ki, 85 yılında grevler çıkarılan sayısı 2410, 86 yılında 7926, 87'de 29.734 ve 88 yılında 30.057 kişiyi ulaştı. Grev çıkarılan gün be gün artışı işçi sınıfının hakkını daha da ilerleye götürceği konusunda bir iyimserliği de beraberinde getirmektedir.

80 sonrasında grevlerine baktığımız da, bunlardan, Netaş, Kazlı Çeşme, Migros, Seydişehir, Seka, ve en son Demir Çelik işçileri grevleri kamuoyuna en çok ulaşan, iz bırakan grevler oldu.

Greve çıkan iş yerlerinde ilk iş olarak grev komiteleri oluşturuldu. Ve grevler bu komiteler aracılığıyla yönlendirilmeye çalışıldı. Fakat grev komiteleri çoğu kez işlevsiz kaldı. Ve dar bir pratik hapsoldü.

Bu grev komitelerinin eksikliklerine baktığımızda kısaca şunları söyleyebiliriz:

Çeşitli toplum kesimlerini grev konusunda duyarlı hale getirme diğer işlevlerini dayandırmaya çekme, grevün kapsadığı işçileri daha çok aktifleştirmeye, grev tabanını katılmalarını sağlamak, alt komisyonlar oluşturmak, grev yerini eğitim ve tartışma amacıyla kullanmak pek gerçekleştirilemedi.

Bunların hayata geçirilememişinin kuşkusuz çeşitli sebepleri var. Her şeyden önce 80'li yıllar işçi sınıfını bir bellek yitimine uğrattı, örgütsüz bıraktı. Kendini tanıyamaz hale getirdi. Süreci böyle işlerken, sendikalarda grevlerin öncüsü, sürükleyeni konumuna yükseltilmediler.

Yapılan grevlerle baktığımızda bunların en şenliklisinin, en çok ders içereninin Netaş grevi olduğunu görüyoruz. 93 gün süren grev kamuoyuna iyi tanıttı. Ve grevi işçilerin grevle olan ilişkileri artırılmaya çalışıldı. Fakat, grev, Otomobil-İş'in yalpalanması sonucu istene amaca tam ulaşamadı. Grev sonrasında yoğun tensitikatlar gündeme geldi. Sendika grev sonrasında böyle bir olasılığı hesaba katmamış ona göre taleplerini ayarlayamamış ve nihayetinde de Netaş'ta yetkiyi kaybetmişti.

Netaş'tan sonra kamuoyuna değışik yönleri itibarıyla uzunca bir süre meşgul eden bir grevde Seka greviydi. Seka'da 12000 işçi, işveren konumundaki hükümetin uzlaşmaz tu-

SÖZLEŞME BİTTİ, KIYIM BAŞLADI

"Son işçi eylemliliklerinin en önünde yer alan tersane işçileri yeni saldırılara aynı mücadele bilinci ile karşılık verecekler."

Habaş'ta polis-işveren işbirliği

• Habaş işçileri Sarkadaşların isten atılmalarını, toplu vizite eylemini gerçekleştirecek protesto ettiler.

Petrol-İş'e bağlı Habaş'ta toplu iş sözleşmesi yeni imzalandı. İşveren toplu sözleşme imzalanması sonrası baskılarını arttırdı. Beş işçiyi isten çıkardı. Bunun üzerine Habaş işçileri iş yavaşlatma, yemek boykotu, toplu viziteye çıkma eylemlerini gerçekleştirdiler.

Toplu vizite eylemi sonrası, işveren işçileri karakolda ifade vermeye zorladı. İşçiler, işverenin bu hareketi yapma gücünü nereden aldığı merak ettiklerini belirterek, "madem ki işveren bizi karakola çağırabiliyor, biz de sendika da bir karakol kuralım, orada işverenin stadesini atalım" dedi.

Halic, İstinye, Pendik tersanelerinde bir taraftan işçiler atılırken bir taraftan da isten atılacakların toplu listeleri hazırlanıyor. Toplu sözleşme görüşmeleri sonrasında tersanelerde yoğun bir işçi kıyımı gerçekleşiyor. Doğkeçi-İş sendikasına bağlı Halic, İstinye, Pendik tersanelerinde isten atılmaları mbaşladı. Paendik'te ise yuzalımız kişilik bir listenin hazırlandığı belirtiliyor.

Mart Nisan eylemlerinin en önlerinde yer alan tersane işçileri; mücadele içinde birlik ve dayanışmalarını yaratmışlardır. İşverenlerin bu yeni saldırılarına da aynı mücadele bilinciyle karşılık vereceklerdir.

"Sendikal Faaliyetlerin Serbest Bırakılmasıyla Birlikte İşçi Sınıfı Olumsuz Olumluya Çevirime İşlemeye Başladı."

rinde grev vardır ibaresi dışında greve gidilen yerde başka dövizlerin propoganda amacı ile asılması engellendi. Grev sözü sayısı 2'ye indirildi. Ayrıca cadir, klube, baraka türü korunacların kurulması dahi yasaklandı. Türkiye'de, burjuvazi, işçi sınıfına yasal düzenlemeler ile üretimden gelen gücünü kullanırmama cezasını bu 12 Eylül yasalarıyla vermek istedi. Oysa egemenler çok kısa bir süre zarfında grevleri önleyemeyeceklerini anladılar. Sendikal faaliyetlerin serbest bırakılmasıyla birlikte işçi sınıfı olumsuz olumluya çevirmek işlemeye başladı. Ve kesitli yasal olanaklara rağmen grev hakkına o dar çerçeveye kullanmaya girişti.

Yasaklar birbiri peşisıra

- Siyasal İktidarın Saklamaya Çalıştığı "Gerçek Yüzü" Ne Yapsa Açığa Çıkıyor.
- Bilindiği Gibi Taksim Alanındaki 1 Mayıs Kutlamalarına İzin Verilmemesi Kitlelere Doğrudan Silah Çekilerek Karşılık Verilmesi İle Başlayan Saldırı Yasaklarla Strüvüyor.

Yoğun ve yavaş sonuca eklenmesi 1 Mayıs'ın ardından işçi ve halkın, tüm çelenk ve etkinliklerine karşı sudaş gerekecektir (çünkü yasaklar yasaklamaların ardı arkası kesilmiyor. Siyasal iktidar bir yandan 82 Anayasasının uzun ölümlü yasakları ile cezalandırıyor. Kısıtlanıp değiştirilmesi gerektiğini ileri sürüyor.

141, 142 ve 163 maddeler için TBMM'ye değişiklik önerileri getiriyor, yurtdışı görüşmelerinde Türkiye'de komünist partisi kurulabileceğine ilişkin demerçler veriyor. Uygulamada ise, en ufak demokratik etkinliklere bile tahammül edemeyen yasak ve baskılar sergiliyor. Demokrasi havasını kesilen DYP ve SHP bu yasalara ses çıkarmayarak suç ortağı oluyorlar. Kısaca "demokratikleşme" görünümü verme çabaları ile yoğunlaşmış yasak ve baskılar işçiye yarıyor. Siyasal iktidarın politik savrulları, çarpık kapitalist düzenin işleyişindeki anarşi ve keyfîlik alıp başını gidiyor. Ve baskılar, yasaklamalar birbiri peşisıra geliyor.

18 Haziran'da İstanbul Çağlayan'da yapılması düşünülen sağlık emekçilerinin miting ve yürüyüşü valilikçe yasaklandı. "Formal Yürüyüş" adı altında Türk Hemşireler Derneğince düzenlenmiş, Mitingin yasaklanmasına gerekçe olarak 2911 sayılı yasanın 17. maddesi (millî güvenliği bozacak, Cumhuriyetin ana ilkelerini vokedecek eylem) gösterildi.

Ayrıca aynı tarihte Ankara'da yapılması düşünülen "Büyük Beyaz Yürüyüş" de aynı gerekçeyle yasaklanıyor. Sağlık emekçilerinin sorunlarını sahiplenmek için bir araya gelmesi, valiliğin keyfî kararlarıyla engelleniyor.

TMMOB İstanbul İl Koordinasyon Kurulu tarafından düzenlenen "İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Günleri" konulu panel de yasaklanıyor. Yasaklama gerekçesi olarak da, "TMMOB'nun organları arasında Koordinasyon Kurulunun olmadığı, İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği" konusunda faaliyet alanlarının

bulunmadığı ve başkanının 7 kişilik tertip heyetine yapılmadığı" gösteriliyor.

TMMOB daha önce başka konularda benzer etkinlikler düzenlediği halde yasaklamayla karşılaşmamıştı. Sendikacı uyları bulunan ve ayrıca Çalışma Bakanlığı İş güvenliği müfettişlerinin büyük çoğunluğunun üyesi olduğu TMMOB'in panelinin yasaklanması ayrıca dikkat çekiyor.

10 Haziran'da yapılması düşünülen "Soz Halka" gecesinde valilikçe yasaklanmasının ardından 2 Temmuz günü düzenlenecek olan "Halk Şenliği" ne de yasak geldi. Yasaklanan gece ve panellerde "Fatsa Olayı" da tartışılacaktı.

16 Haziran'da Ortaköy Kültür Merkezi'nde düzenlenecek olan 15-16 Haziran konulu panel de izin verilmedi. Diğer yandan Demokratik Tekstil sendikasıca İstanbul ve Adana'da düzenlenmesi düşünülen aynı konulu panel de yasak duvarına çarpıyor.

Bayrampaşa Cezaevinde 18 Haziran Babalar Günü nedeniyle yapılacak olan tüm gün süreli açık görüş de, eski "Tunel olayı" gerekçe gösterilerek önce bir saate indirilmeye çalışıldı, sonra da tutuklu ve hükümlülerin tepkileri üzerine tamamen yasaklandı.

24 Haziran'da Görüş Dergisine düzenlenecek olan "Haziran Şenliği" ne de izin verilmedi. Aynı gün Taksim Alanında "Bulgar Zulmüne Son" Mitingi yapılmaktaydı.

1 Temmuz'da BANKS sendikasının düzenleyeceği miting de valilikçe izin verilmedi. Toplu Sözleşmelerindeki olumsuzluklar üzerine düzenlenmesi düşünülen miting, işkolunda grev yasağı bulunması nedeniyle yasağa uğradı.

12 Eylül uygulamalarının Halkveçleri üzerinde yoğun baskıları sürüyor. Halkveçleri nisan sonlarında Keçiören Halkveçinin bastılması ve Halkveçiyelerinin gözaltına alınmasıyla başlayan yoğun polis gözetimi ve baskısı altında tutuluyor.

KAZLIÇEŞME'DE GENEL KURUL

Deri İşçisinin Söylediği Gibi, İşyerinden Doğan Sorunların Çözümü Ancak İşyeri Temelinde Yürütülecek, Mücadele İçinden Doğan Örgütlenmelerle Mümkündür.

Gecitiğimiz günlerde Deri-İş Kazlıçeşme şubasının 22. Olağan Genel Kurulu yapıldı. Varolan sorunları aşmanın çözüm yollarında, kişisel, işçilerin birliğini bozan, bölgecilik kaynaklı yapay tartışmaların yasandığı genel kurulda, seçimleri işbaşındaki yönetim kazandı.

Genel Kurul sırasında sert tartışmalar yaşandı ve kavga düzeyine bile ulaştı. Bir ara gruplar arasındaki kavga sertleşmeye doğru gidecekken, işçiler "Yaşasın İşçilerin Birliği" sloganıyla müdahale ettiler ve tartışan gruplar tartışmayı kesip hep birlikte aynı slogana katıldılar.

Deri-İş Genel Başkan Yardımcısı Münzur Pekgöçer konuşmasında TÜRK-İŞ yönetimini hak ettiği bir dille eleştirerek, "Daha dün H.O'da sendikal haklar ve insan haklarını hiçe saydığı için, Türkiye kara listeye alındı. 138 gündür grevde olan AİBOY işçilerine bir telgraf bile çekmeye TÜRK-İŞ yöneticileri, dün Taksim'de Bulgaristan'ın insan haklarını ihlal etmesini, boğazlarını yirtarak kıyıyordu" dedi. Bir deri işçisi ise "Biz sendikalarımıza sahip çıkmazsak, söz ve karar sahibi olmazsak iyi niyetli yöneticiler bile hiçbir şey yapamayacaklardır. Bunun için İşleri Komitelerini yaratıp, yavaşlamak zorundayız." sözleriyle işçilerin mevcut sorunlarını çözüm yöntemine işaret ediyordu.

Daha sonra seçimlere geçildi. Seçimler sonucu Ali Gundoğdu başkanlığındaki eski yönetim yine yönetime geldi. Ali Gundoğdu 95 oy alırken, kaybeden aday Erdoğan Onal ise 80 oy aldı. Genel Kurula 201 delege katıldı.

SORUNLAR NEREDE TARTIŞILACAK?

Genel Kurul'da yönetime talip olan iki listede de "Sınırlı ve kitle sendikacılığını savunduklarını" belirttiler. Ancak genel kurula gelirken yapılan çalışmalarda hemşirecilik, bölgecilik, ahbap-cavuş ilişkileri ön planda tutuldu. Bunun içindir ki, genel kurulda deri işçilerinin çözüme kavuşturulması gereken yığılmış sorunları varken kişisel saldırılara varan olumsuzluklar yaşandı. Deri işçilerinin sorunlarını ardarda sıralayabiliriz:

- 1- 1987 yılında başarıyla sonuçlanan grevin ardından başlayan, işverenlerin sendikasızlama politikası büyük ölçüde başarıya ulaştı ve hafa sürmekte. '87 grevi sırasında 3500 olan sendikali işçi sayısı günümüzde 1500'ün altına düşmüştür.
- 2- İşten atılmaları en yoğun yaşandığı yerlerden biri olan Kazlıçeşme'de işveren saldırıları hala olanca hızıyla sürmekte.
- 3- Deri fabrikalarının Tuzla'ya taşınması söz konusu. Binadan dolayı ortaya çıkacak sorunlar şimdiden kendilerini dayattı.
- 4- Çalışma ortamının ağır koşullarından kaynaklanan işçi sağlığı sorunu aciliyet taşımaktadır.
- 5- En önemlisi de, Genel Kurul yapıldığı zaman grevin hazırlığı söz konusu idi.

Bu sorunları ardarda sıralayarak çoğaltabiliriz. İşte bu kadar sorun mevcutken, genel kurulda bunların tartışılması hiç gündeme gelmedi. Genel kurula program gerekenler tartışılmayacaktır. Tartışılabilir doğru bir tarzda ele alıp çözüm önerilerini ulaştırmayacaktır. Deri işçisinin söylediği gibi, işyerinden doğan sorunların çözümü ancak işyeri temelinde yürütülecek, mücadele içinden doğan örgütlenmelerle mümkündür.

ABONE FİŞİ

Adı ve Soyadı:.....
Adres:.....

İŞÇİLERİN SESİ GAZETESİ

Gazeteye abone olmak istiyorum
Banka ödeme fişi ektedir

İMZA

Abone bedeli: 1 yıllık 18.000 TL.
Banka hesap no: Yapı Kredi
Bankası Çağlayan Şubesi
TL.....12096-4 Döviz 620328-5
Ödenti fişinizi abone fişine ekleyiniz

İşçi Arkadaş,
Gazeteni bayilerden; gerekirse
gizlendiği tezgah altından
edinmeyi unutma

Bak. St. 'de İNSAN...

İŞÇİLERİN SESİNE

Bu yasa(k)lar kaldırılmalıdır

İşçilerin Sesi gazetesinin 3. sayısında, 2821 ve 2822 sayılı yasaların kalkması gerektiğini anlatan yazıyı okudum. Hemen şunu belirtiyim ki, sadece ekonomik haklar için mücadele edenler değil, demokratik mücadelenin de gerekli olduğu tebliğini çok önemli buluyorum. Ve bu ikisi de siyasi mücadeleye tabi olmalıdır.

12 Eylül'un getirdiği yasaların niteliği bellidir. Bu yasalar açıkça işçilerin örgütlenmesini, mücadelesini, haklarını kazanmasını engellemektedir.

"MİLLİ" TİP SENDİKA, İŞÇİLERİ KARAR ALMA MEKANİZMASINDAN UZAKLAŞTIRIYOR.

Bu konuda ben kendi tecrübelerimden ve çevremdekilerden örnekler vermek istiyorum. Bilindiği gibi, bir sendikanın toplu sözleşme yetkisi alabilmesi için o işkolundaki işçilerin en az % 10'unu üye yapması gerekiyor. İşyeri sendikası ve federasyon kurmak yasak. Ayrıca toplu sözleşme imzalamaya yetkisi genel merkezin elinde. Bunu sonuçunda, biz işçiler toplu sözleşmelerden tamamen uzak tutuluyoruz, sarı sendikacılar bizi istedikleri gibi satıyorlar. Oysa eskiden işçiler kurdukları işyeri sendikaları, federasyonlar aracılığıyla toplu sözleşmede daha etkin olabiliyorlardı. Sendikalar üzerinde daha kolay kontrol sağlanabiliyorlardı. Şimdi "millî" tip dedikleri sendikalarla, bizim söz hakkımızı engelliyorlar. Örneğin biz, sözleşme öncesi diğer işçi arkadaşlarla birlikte bir taslak hazırlayıp şubeye verirdik. Şube de genel merkeze iletirdi. Ancak, sonuçta bize hiç sorulmadan çok kötü bir sözleşmeyi genel merkez imzaladı. Hem de grup sözleşmesiyle.

Ayrıca bizim işyerimiz eskiden farklı bir işkolunda değerlendirilirdi. Böylece, grup sözleşmesi de gözümlen alınırsa bizim işyerimizdeki farklı taleplerimiz gündeme dahi gelmiyordu.

EK ZAM BİZİM HAKKIMIZDIR.

Sözleşme imzalanalı bir yıl oldu. Ancak enflasyon, zam, pahalılık bütün kazandıklarımızı götürdü. Sözleşmenin bitmesine daha bir yıl var. Fakat bu ücretler bizi doyurmuyor. Bu yüzden ek zam istedik. Patron da bize, ek zammın yasadışı olduğunu 4-5 ay içinde yeni sözleşme görüşmesinin başlayacağını, onu beklememizi söyledi. Oysa bizim bekleyecek halimiz yok.

Şimdi bazı arkadaşlar, bu konuda 1 yıllık sözleşme istiyorlar. Ama bence bu da yetersiz. Çünkü her gün her şey zam geliyor.

Tarım İşçileri Sendika Yöneticilerini Sorguluyor

"Biz varsak Onlar var"

Canlı geçen Genel Kurulda tepkiler, işverene ve sendika genel merkezine yöneldi.

Sert tartışmalar sonucu Yılmaz Şentürk başkanlığındaki liste seçimi kazandı.

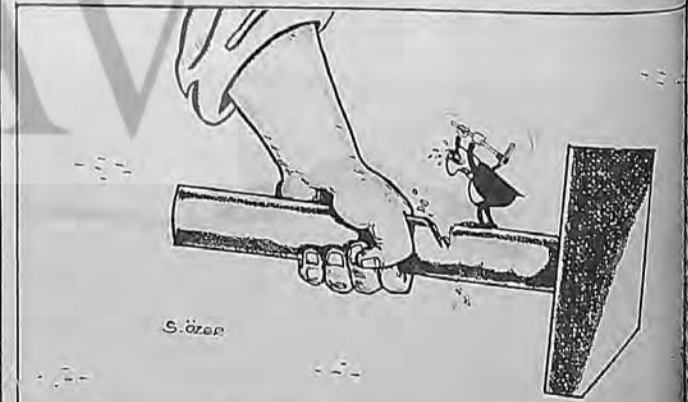
Tarım-İş İstanbul şubesi 3. Genel Kurulu delege ve işçilerin katılımıyla 24 Haziran 89'da Pendik Atatürk Kültür Merkezinde yapıldı. Merkez ve eski Şube yönetimine hesap sorma şeklinde geçen genel kurulda oldukça canlı ve tartışmalı anlar yaşandı. Tarım-İş Genel Eğitim sekreteri Mehmet Ceylan'ın divan başkanlığına seçilmesiyle birlikte yapılan kısa konuşmalardan sonra sendika şube çalışma raporunun görüşmesine geçildi.

ederek, işçilerin eğitiminin önemini vurguladı.

"İşçi sınıfım eğitilmedi. 12 Eylül'de kasına (DISK) sahip çıkardı. Düşüncelerini belirtti.

"SENDİKA İŞÇİLERİN GÜCÜ NASIRLI ELLERİDİR, İŞÇİLERİN SESİNİ YANSITIR"

İlgile dinlenen eski bir işçinin sözünde Polonya örneği verildi. Walecki için korkmayıp cezaevine girdi.

"BESLEYİP SALDIKLARIMIZ SİNEK ÇIKTI"

Söz alan Yalova Atatürk İşletmelerinden Hikmet Yavuz, yaşanan kötü ekonomik ve sosyal koşullara değindi. Bu koşulların düzeltilmesinin nedeni olarak Genel Merkezdeki zıtlama ve iç çekişmelerin sonucu ortaya çıkan edilgen ve uzlaşmacı tutum üzerinde durdu.

Asgari ücretin sanayi ve tarım işçilerine göre ayrı ayrı değerlendirilmesine karşı çıktığını belirtti. "TİGEM (Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü) 1988 sözleşmeleri günlük gerçeklerin karşısında kaldı. 1475 sayılı yasa TİGEM'de uygulanıyor. Genel Merkez tüm sorunlar üzerinde hiçbir şey yapmadı. Besleyip saldıklarımız sinek çıktı" dedi.

Eski Şube Başkanı Faik Süleymanoğlu'nun konuşması sırasında yoğun ve sert protestolar oldu. Karşılıklı sert tartışmalara dönüşen konuşma sırasında, konuşmacıya 15 yıllık şube yönetiminde yaptıklarının hesabı soruldu. Sakarya Tarım İl Müdürlüğünden Hidir Dede, sendika Genel Merkezinin kendilerini "süt sağılan bir inek" gibi gördüğünü ifade

İş Başkanına işçilerin cebinden çıkarılan krallar gibi yaşadığını söyledi. "Sendikamızın eğitim hakkı olduğunu, işçilerin neden eğitimmediğini" soruldu. "İncelendirin tarih onunde ve yalova yun'dedi. Bu sırada bir işçinin sözünden "mücadele içinde eğitimli işçi" diye bağırarak ekledi. "Daha sonra "haklarımızdan önce kısıtlanıyoruz. Sendikamızın yaptığı sözleşmelerimiz yok. Oysa sendika işçilerin nasırlı elleridir, işçilerin sesini yansıtmak onlar (sendikacılar) var" diye konuştu.

Genel Merkez yönetici işçi temsilcileriyle görüşme yapıldı. Herkesin verilecek kararın, her yer kabul edilmediği, her kararın sendikamızın temsilcilerinin uzlaşmacı tutumlarının işverene peskes getireceğini, sert oldu. Bunda tarım işçilerinin lundukları kötü yaşam koşullarının sınırlı rolü oldukça büyük. "insanca yaşayabilmek demokratik haklar. İstiyorlar. Herkesin..."

ANSA Grevi deneyimlerle dolu...

- Ansa İşçilerinin, Mücadelenin Ekonomik Boyutunda Gösterdikleri Duyarlılığı, Üretkenliği, Demokratik Boyuta da Taşınması, Grevin Başarısı İçin Büyük Önem Taşıyor.
- İşçilerin ürettiği 10 Milyonluk Değeri, Ticari Oyunlarla 96 Milyona İndiren DEVA'nın Bu Yöndeki Oyunlarını, Ansa İşçileri Yaptıkları Araştırmalarla Ortaya Çıkardı.

Ansa'yı ilk ziyaretimizde, işçilerin mücadelelerine sahip çıkması, kararlı oluşları, grevin ön plana çıkan özellikleriydi. Bu özellikler, greve ilişkin güncel sorunların çözümünde daha çok kendini gösteriyordu. 15 günlük üretim sonucu depoda biriken malların sayımının yapılarak, yeddi emine teslim ettirilmesi bunun en canlı örneğiydi. Bu olay, işverenin "yıllık kârım 96 milyon lira" yalanını da su yüzüne çıkarmıştı. Çünkü sayım sonunda, 15 günlük üretimin karşılığı olan malların piyasa değeri 1 milyar 400 milyondur.

Bilirkişiyi sayımı yapıldıktan mallar hala yeddi eminde. Ansa işçileri, işyeri özelinde de olsa yaşanan somut sorunlara getirdikleri çözümlerle geliştirdikleri araştırmacı özelliklerini sürdürüyorlar. Bu özellikleriyle, işverenin çevirdiği oyunları, yasadıkları somutluğu de açığa çıkartıyorlar. Bu duruma ilişkin bir örneği Ansa işçilerinin ağzından dinleyelim...

"BU İŞİN KAYMAGINI DEVA HOLDİNG YİYOR..."

Ansa İlaç Fabrikası, Türkiye'de antibiyotik üreten tek fabrika. Yani bu alanda bir tekel oluşturmuş, piyasada üstünlüğü var. Fabrika DEVA Holding'e bağlı. Bizde mallar kilo hesabıyla satışta sunuluyor. Ortalama bir hesaplama, 40 kg. luk malın bizden çıkışı 50 milyona geliyor. Ansa bu 40 kg. luk ürünü DEPA pazarlama şirketine % 1 ya da % 2 gibi çok düşük karlarla satıyor. Bu hesaplara baktığımızda işverenin "yılda 96 milyon ancak kâr ediyorum" masalı bir anı andırıyor. Yani işin düğüm noktası DEPA'da. Çünkü DEPA bizden (40 kg da) 50 milyona aldıkları malı 8-10 milyona satıyor. Ansa'dan aldığı % 10 komisyon da cabası. Yani sonuçta DEPA Pazarlama şirketinin de bünyesinde barındıran DEVA Holding işin kaymağını yiyor.

Bunca bölümlü rakam içinde bizim yıllık talebimiz ise yaklaşık 1 milyar lira. Böyle olunca 40kg. luk maldan milyarlar kazanan işverenin zam talebi yüksek diye, anlaşmaya yanaşmaması inandırıcı olmuyor. İşverenin (DEVA) asıl amacı elindeki stokları eritmek ve DEVA'nın alt kuruluşu olan DEPA pazarlama ile bizim ürettiğimiz değerlere, ucuz değerlerle el koymak. Yani en düşük ücretler ve sosyal haklarla çalıştırarak. Bir yandan da ilaç ihtalini serbest bırakılması endişesini taşıyor. Stoklarını eritip, ihalatla ilgili güvenceyi de aldıktan sonra masaya oturmak istiyor. Ama artık böyle basit oyunlara gelmeyeceğiz.

"...GREV KOMİTESİ GÖREN GÖZLERİMİZ OLDU..."

Bugüne dek yaşadıklarımız bizi kurtaracak olanın kendi kollarımız olmasından öle kendin beyinlerimiz olduğunu da öğretti. Sorunları yaşayan bizek çözümler üretecek olan, mücadeleyi verecek olan da biziz. Grev komitesi bu anlamda bizim gözlerimiz oldu. Tartışma, üretme zeminini yakalamamızı kolaylaştırdı. Sorunlara, zamanında müdahale edip, işler kendin olurunda değil, bizim isteklerimiz doğrultusunda gerçekleşiyor. Zaten iki yıl önce Petrol-İş'e bağlı olarak yaşadığımız grevle, bugün arasındaki en önemli fark ta bu. İki yıl önceki grevde herşey bizden kopuk olarak gelişmiş ve sonuçlanmamıştı. Bugün ise kararın biz veriyor. Mücadeleye bakişimizi kendimiz belirliyoruz."

Bak. St. 'de İNSAN...

İşçi kurultayı işçi sınıfına çıkmaz sokak öneriyor

Sosyalist Partinin Düzenlediği Kurultay İşçi Sınıfının Birliğini Türk-İş'te Ararken, İşçilerin Talepleri Üzerine Kurulan İşyeri Komitelerini Kurultayın Sonunda Oluşturulan Girişim Komitesi Yaptığı Basın Açıklamasıyla Ufkunun Genişliğini Göstermiştir.

İşçi sınıfının bahar direnişleriyle tüm bir topardı. Umudun serpti. Eylem fırtınası şu anda devam ediyor. Ama değerlendirmeler yapıyor. Herkesin yanıtı sorularla işçi sınıfının eylemlerinin ana teması, işçi sınıfının şu anki konumu ve gelecek birliğine dair.

Özellikle da Beşiktaş Tarihî Çay Bahçesinde düzenlenen Kurultaya yaklaşık 2000 kişi katıldı. Kurultayın açılış konuşmasını Sosyalist Parti Genel Başkanı Ferit İLSEVER yaptı. Kurultaya yönelik tavrını eleştirerek ve başlıyarak İLSEVER konuşmasını; ancak, yeni işçi eylemlerinin önümüzdeki günlerde boy vereceği teması üzerine kurdu. **DİYAN TEPE'DEN İNME OLUŞTURDU.**

Konuşmasından sonra, Türkiye'nin her yanından gelen işçilerin delege olarak katıldığı kurultayda delegelerin iradesine ulmaksızın Sosyalist Parti olarak kurultayda delegelerin iradesine başvurusuz Sosyalist Parti tarafından önerilen 5 kişilik bir divan oluşturuldu. Kurultayın sonuna kadar tepeden inme politikasını, delege işçilerin özgür iradesiyle yürütmeye çalışacağı gösterildi. Ta ki işçilerin, güdümlü bir tarzda belirli bir yönde hareket etmelerini istenen bir kurultay, verimsiz kalabileceğinin gözden geçirilmesi gerek. Kurultayın ele alınması anlamında ilk kez bir caba olarak değerlendirilmesi kurultay bazılarının siyasi kaygılarını, yaklaşımını sakatlıyor ve "bun-

dan çıkacak herşey bize bağlı, bize ait olsun" mantığı kurultayın başlangıcına hemen mühdünü vuruyordu.

İşçi kurultayı adı üstünde işçilerin konuşacağı bir kursu olmadı. Fakat Sosyalist düzenlediği kurultay divanı yanlış bir düzenlemede bulunarak ilk önce işçi olmayan konuşmacılara söz verdi.

Kurultayda ilk konuşmaları işçilerin yapmaması işçilerde huzursuzluğa ve protestolara neden oldu. Aralarında Mehmet ALI AYBAR, Mubil ZIRTILOĞLU Metin TÜRKER ve Salim USLU'nun da bulunduğu bir konuşmacıların sözlerini işçiler değişik şekilde sürdürdü. İstik, brova bravo, yuh ve sözlü saldırılar mevsimini veriyordu. Pek çok konuşmacı işçilere nutuk atma sevdasını bu protesto usulüleriyle sonucunda, edebiyatla yarım bırakarak zorunda kalyordu.

"BİRLİK KÜRSÜLERDE VE BEYAZ KAGIDA ATILAN İMZALARLA SAĞLANAMAZ"

Söz sırası işçilere geldiğinde, işçi olmayan konuşmacıların yarattığı bezgin havadan dolayı, delegelerin dikkatlerini toplamaya tam olarak başarmadılar.

Dağınk bir görünüm ortaya çıkmasına rağmen 50 işçi konuşmak için divana yazıldı. Ancak zaman darlığından dolayı bunların ancak yarısı konuşabildi.

Konuşan işçiler çok değişik konuları gündeme getirdiler. Çevre, kadın gençlik öğretmen vs. sorunlarını işçilerin sorunlarıyla bir bağ temeline vurgulayan konuşmacılar ağırlıklı olarak işçi sınıfının Nisan eylemleri üzerinde

durdular. Ve bundan sonrasında kestirmeye çalıştılar. Konuşmaların hemen hepsi Nisan eylemlerinin bir tomurcuk bir çıkış kaynağı olduğu noktasında hem fikirdi. Nisan eylemlerinin yarattığı olumlu iklimin iyi değerlendirilmesiyle başlayan ortak teklüdü, bundan sonra neler yapılması gerekliliği noktasında ise farklı seslere dönüşüyordu.

Bazı delegeler bu kurultayın işçi sınıfının içinde bulunduğu durumu tesbit eden bir mercek işlevi görmesi gerekliliğiyle yetinilmesini istedik ve işçi sınıfının birlik sorununun sürece içinde işyeri komite ve konseylerin hayat bulduğu bir mücadelenin örsünde dövülecek sağlanabileceği savundular. Birliğin zor ve meşakatlî bir uğraş olduğunu belirten konuşmacılar, tepeden birleşmelerini işçi sınıfının gövdesinde bir nitelik değişimini beraberinde getireceğini, "kürsülerde veya beyaz kağıtlara atılan imzalar" işçi sınıfının birliğini yaratılmayacağına dile getirdiler.

Bu düşünceleri dile getiren delegelerin dışında Sosyalist Partinin birlik anlayışına yönelik düşüncelerinin izdüşümüyle konuşan bazı delegeler ise "Türk-İş'i alt üst etmekten" Türk-İş'i değiştirmekten "bahsedip durdu. Birliğin bu denli kof ele alınması Türk-İş'e yönelik kaygı verilerle oluşturulmuş şekledeki düşüncelerin sakatlığı işçi sınıfının birliğini işçi sınıfının bir araya getirilmesi olarak görmesinde yatıyor.

Halbuki işçi sınıfının birliği ancak müca-

de içinde bir birlik olabilir. Bu birliğin sağlanması için bu gün grev komitesi, işyeri sorunları komitesi, toplu pazarlık komitesi vs. adlarıyla oluşturulan örgütlenmelerin geliştirilmesi, tüm sorunları içerecek bir hale getirilmesi, kalibre edilmesi ve aşağıdan yukarı doğru merkezleştirilmesi gerekmektedir. Kimilerin dediği gibi bunlar "keşfedilmiş" değildir. Hayatın içinde kökleri olan önermelerdir. Sorun onları bugünkü halinden kurtarmak sistemleştirilmeli, işçi sınıfını bu örgütlenmelerin temelinde geleceğe yönetmek için. Bölük pörçük ortaya çıkan, kalıcı olmayan, hedefleri sınırlı (belirsiz) örgütlenmelerin o haliyle yetinmek kitle kuyrukuluğunu beraberinde getirir. Amaç işçi sınıfının taban örgütlenmelerini yoluyla kendi sorunları etrafında bir araya getirmek ve geleceğe yönetmek.

"TÜRK-İŞ'İN DEĞİŞMESİ" SORUNU

Hal böyleyken, işçi sınıfının taban örgütlenmelerinin işler kılınması henüz tam söz konusu değilken, tutup herşey hazırlanmışçasına, ekşiği sadece işçi sınıfının "kendi Walassa'larını" yaratamamış olmasında aramak Türkiye ve Polonya'yı elma ve armutları birbirine karıştırmaktan başka bir sonuç vermez.

Kurultayın sonunda ise Kurultay "iradesini" geçirecek bir girişim komitesi oluşturuldu. Girişim Komitesi bir basın açıklamasıyla amaçlarını kamuoyuna duyurdu.

S-İŞ'te kanan yaralar yaşıyorlar, yaşıyorlar, yaşıyorlar

uzlaşmacı Tes-İş Genel Merkez yönetiminin İstanbul üyeleri Faruk Büyüknur'un oyunları sonucu İstanbul 1. No'lu şube değiştirildi. Bunun uzantısı olarak 8 ayda yapılacak Genel Kurul ileri bir tarihte belirlendi. Genel Kurul yapmakla görevlendirilen Kayyum Sendika Genel Merkez üyeleri yeni tarihi belirlemeye çalışıyor. diği gibi Tes-İş Genel Merkezi İstanbul yönetimini görevden aldırtmış, iş sendika şubelerini kaçıran kendisi işbirliğini seçirebilmenin oyunlarını oynuyor.

İş Merkezi Yöneticileri İstanbul Şubesi'nin değiştirildiğini 11.5.1989 tarihinde Çalışma Müdürlüğüne, TEK Bölge Müdürlüğüne ve İstanbul Valiliğine bildirmişlerdir. İlçe Seçim Kurulunun kararıyla İstanbul Şubesi'nin değiştirilmesi, Genel Kurul tarihine ise "Senelerden önce mutabakata (Görüş verilmemesi gerekeceği) biraz kabul edildi. Ancak kabul eden Şişli İlçe Seçim Kurulu'na önce kendilerinin "sadece seçim yapmakla görevli oldukları" yönü bir kasıtlı görev ve yetkililerin sınırlı Kurulların açılmasına kadar temsilcileri dışlandı. Ama işçiler bundan yararlı olarak mücadele devam

um şimdi Genel Merkez Genel Kurul tesbit için toplantıya çağırıyor. İşçileri işyeri Komite ve Konseyleri ile mücadelede destekler. Yasanın onların ilk konuyu genişletirken temel bilgilerle örgütlenmelerin bu-

yütüyor, güçlendiriyor. Her engeli aşmanın yollarını bulmak artık sorun değil. Tıkanan her kanal ya açılacak ya koparılıp atılacaktır. İşte İşyeri Komite ve Konseylerinin işlevleri en somutunda kendini gösterirken Sınıf ve Kitle Sendikası yaratmanın işyerleri temelinde yükseleceğini kanıtlamaktadır. Tüm işkollarındaki işçiler TEK işçiler TEK işçileri bu mücadelesinin öğretisine dikkatlerini vermeliyizdir.

TES-İŞ Yöneticileri öfkeli...

"İşçilerin Sesi gazetesinde sendikamızla ilgili yazılar yazırmışsınız. Biraz önce Adapazarı şube başkanı aradı. Bize 'sarı sendikacı' diyormuşsunuz kardeşim".

Yukarıdaki cümleler Tes-İş mali sekreteri Hasan Coşar'a ait. Geçtiğimiz günlerde toplu sözleşmesini imzalayan Tes-İş yöneticileri, kaybettikleri şube kongrelerinin hezeyanıyla, imzalanan sözleşme metni ve sözleşmeyle ilgili görüşlerini almaya gittiklerinde bizi gayet soğuk karşıladılar. "Sarı sendikacı" deyimini kabul etmeyen ancak bunun yerine başka bir renk de önermeyen Hasan Coşar'ın gizli planlarını ele geçiren muhafızlar bir komutan edasıyla devam etti.

"Tabandan yukarıya doğru sendikamız ele geçirecekmizsiniz, Niçin işçilerimiz arasında bunlar işçiyi satıyor diyorsunuz kardeşim? Böyle gezetecilik olmaz".

Engin bilgisini bu kez de gazetecilik konusunda doktriner ortaya seren Coşar'ın sözünün burasında gazetecilerin işçileri arasında okunan bir yayın olduğunu ancak böyle gazetecileri işçilerine sokmayacaklarını "İşçilere okutmayacaklarını" söyledi. "Sarı olmayan" (!) sendikacı Coşar işçi ve sendika ilişkisinden ne anladığını da şöyle açıkladı. "Bizim işçilerimiz, sendikasını sever sözünü dinler. Az kalsın 'bizim işçimiz hiçbir olayda çıtıp çıkarmaz, uslu uslu oturur' diyecekti ki sanırım yakın zamanda yapılan vizite, vs. eylemlerini hatırlayarak sustu. Mali sekreter Coşar soyadını hakettirecek bir çoşunlukla latim esirgemeyerek konuşmasını tamamladı. "Şubelerimizi ve işçilerimizi uyaracağız. Hakımızda yazdığımız yazıları tekişip edeceğiz. Bundan sonrada size haber bilgi, belge yok. Size haber size vermiyacağız. Bundan sonra bizi rahatsız etmeyin kardeşim".

Tes-İş yöneticilerinin rahatsızlığı, işçilerin yükselen sendiciden, Sınıf ve Kitle sendikal anlayışının işçi sınıfı içinde yaygınlaşması ve benimsenmesi Tes-İş yöneticilerinin oturdukları koltuklarında rahatsız ediyor. Gazetemiz "İşçilerin Sesi"dir. Enerji işçilerinin de sesi olmaya devam edecektir.

TÜRK-İŞ içinde maden işçilerine yeni tuzak hazırlığı

Türk-İş yöneticileri Maden İşçileri Sendikası ile Genel Maden-İş sendikalarını birleştirmeye çalışıyor. Maden işçilerinin güçlü tek sendikaya sahip olması adı altında oynanan oyunun arkasında işçilerin tepkisinden korku yatıyor.

12 Eylül ve onun getirdiği sendikal yasalar Türk-İş yöneticileri kadar Maden-İş yöneticileri kadar Maden İşçileri Federasyonu yöneticilerinin de çok sevindirici. DISK ve bağlı sendikalarının yargılanması ve işçilerin tepesine cöreklenerek sürdürecekleri ağalığın sevincini yaşıyorlardı. Enerji girdisi kömürde ve stratejik madenlerde grev yasasının da getirilmesi zaten suskunlaştırılan işçilerin enselerinde boza pişirmelerine yetmişti artmıştı bile.

Ancak sendika ağalığının, ksarı sendikacılığın bu nimetlerinden yararlanacaklarını çokluğu pazarlığı gündeme getirdi. Sonuçta Zonguldak merkezli GENEL MADEN-İŞ ile MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI kurarak saltanatlarını başlattılar. 12 Eylül'ün kılıcının iki tarafında kestiği dönemde işverenlerle "al gülüm ver gülüm" pazarlıkları sürdü. İşçilerin en ağır işkolunda çalışmalarına karşın en düşük ücretlerle, hiçbir güvencesi olmayan bir düzende çalışmalarına "evet" dediler.

GREV YASAKLARININ KALMASI, İŞÇİLERDE BAŞLAYAN KIPIRDANMA SARI, SENDİKA AĞALARINDA KORKUNUN BAŞLANGICI OLDU.

Grev yasaklarının kalması maden işçilerinin kıpırdanmanın başlangıcı oldu. Hayat pahalılığına, zorbalığa sürdüren çalışmanın

dayanılmazlığı da eklenince kıpırdanma arttı. Maden işçileri, işverenlerin 12 Eylül alışkanlığı ve Özal politikaları karşısında "GREV YAPALIM" seslerini yükseltti. Sendika merkezlerinin sözleşmelerde tek yetkili olması, sözleşmelerden işçilerin son anda haberdar olabilmeleri tepkileri hızlandırdı. Öyle ki, işyerlerinde yapılan delege seçimlerinde sandıklar atılan oylarla kazananlar, listelerin de-

ğişikliğe bile ses çıkarmayana maden işçileri sendika şubelerini basmaya başladılar. Sarı sendika ağalarının yüzlerine tükürüyor, hakaretler yağıyorlardı. Ama işçilerin sirtından kene gibi beslenen bu sendika ağalarına yapılanarız geliyordu.

Zonguldak maden işçilerini işverene satan ağlara işçiler tepkisini gösterince ağa Mehmet

BELEDİYE İŞÇİLERİ DERT KÜPÜ

Yerel Seçimlerden Sonra Sorunları Daha da Artan Belediyelerde Asıl Yüklü İşçiler Çekiyor. Birçok İlde Maaşlarını Bile Alamayan Belediye İşçileri Bir Yandan İşten Çıkarılma Endişesini Taşıyorlar.

Belediyeler, özellikle 26 Mart yerel seçileri sonrasında girdikleri darboğazla hizmet veremez duruma geldi. Siyasi çekişmeler ve "ağa", "dava", "gonul boreu" ilişkilerinden dolayı işten çıkarılmaları da yoğunlaştığı belediyelerde, tüm bunların cefasını belediye işçileri çekiyor. Birçok il ve ilçede işçilere maaş ve ikramiyeleri ödenmiyor. İşte bu konuda birkaç örnek:

Van'ın Yasekova ilçesinde 19 aydır. Diyarbakır'ın Lice ve Çınar ilçelerinde 10 aydır, Mardin'in Cizre ve Derik ilçelerinde 15'er aydır, Mardin'in Gercüş ilçesinde 12 aydır, Elbistan Nurluk'ta 15 aydır. Sirtin Kurulunca 14 aydır maaşları ödenmiyor.

Bunlar, göze batan örnekler. Bunun dışında aylardır maaşını alamayan, sosyal haklarından yararlanamayan, ikramiyelerini alamayan binlerce belediye işçisi var.

Sorunları binümürlü. İşten çıkarılmaları, kadro değişiklikleri belediye işçilerini tedirgin eden başka bir sorun. Yerel seçimler öncesinde "verilen sözler" tutularak birçok belediye işten atılıyor, iş almaları, kadro değişiklikleri yapıyor. Sadece Çankaya Beledi-

yesinde (son 1 ayda) 701 işçinin kadrosu iptal edildi. Son dört aydır 1800 Geçici, 50 kadrolu işçinin işten çıkarılması da olayın boyutlarını gösteriyor. (Türkiye genelinde)

Yine, Ankara il sınırları içindeki Yahşihan Belediyesinde geçici işçiler girdi-çektir yapılarak sözleşme zammından yararlanılmaması, asgari ücretle çalıştırılıyor.

Boşluğuna yoğun işten çıkartılmaları olduğu bir dönemde, işçi haklarının korunması ise sadece tazminatların alınması olarak algılanıyor.

Belediyelerdeki gelişmelerin önemli bir yönü de Hizmet-İş'in üye ağına oluşturmaya. Belediye işçileri, Hak-İş konfederasyonuna bağlı Hizmet-İş sendikasının, özellikle Urfa, Konya, Kahramanmaraş gibi Refah Partili belediye başkanlarının bulunduğu illerde, sahip olduğu nüfuzla kullunarak üye toplama çalışmasında yakınıyorlar.

Hizmet-İş'in bu "cabaları" öyle boyutlara ulaşmış ki, belediye işçilerini kendi bünyesine çekmek amacıyla işten çıkarılma tehditlerine bile başvuru yapıyor. Bunun canlı örneği Urfa Belediyesinde yaşanıyor. Urfa Belediyesinde

de, geçici işçi oldukları gerekçesiyle işçilerden bir bölümüne toplu sözleşmeden doğan hakları ödenmiyor. İşin özünde ise bu işçilerin Belediyeye işçi üye olmaları yatıyor.

Hizmet-İş'in bu tutumu, kendi düşüncesinden baskınla yaşam hakkı tanınamaya anlayışını da ortaya koyuyor. Ve aynı zamanda önemli bir noktaya dikkat çekiyor. Çünkü Hizmet-İş'in (dolayısıyla Hak-İş'in) özdeki bu, başka düşüncelere sans tanınamaya (manitig) ileri boyutlara ulaşabilecek bir tehlike.

Yasanan bunca olumsuzluğa karşı belediye işçilerinin ortak tavır geliştirmemesi ise, saldırılara zemin hazırlanmasını kolaylaştırıyor.

İşçilerin ortak tavır alabilecekleri, vasadıkları sorunlara ortak çözümler üretebilecekleri ve geliştirecekleri mücadele anlayışıyla sendikaları üzerinde zorlayıcı olabilecekleri işyeri örgütlenmelerinin yaratılması, işten atılanlar, Hizmet-İş'in tehditleri gibi olumsuzlukları da önleyecektir. Yasal sorunların sadece o belediye sınırları içinde düşünülmemiş, tüm belediye işçilerinin sorunlarını çözümlene katkıda bulunması, bu yönde atılacak ilk adım olacaktır.

İşten atılmalar, ekonomik politikalar ve sendikasılaştırma çabalarından kaynaklanıyor.

İşçi Kiyımı Örgütlü Gücümüzle Aşılır

İşten çıkartmalar günlük yaşamın bir parçası oldu. Zor koşullarda çalışılsa bile işten atılma, işçileri tedirgin eden korkulu bir rüya gibi onlardan durmakta. Ama "korkunun ecele faydası yoktur"

Özal'ın, iş çevrelerine her fırsatta "küçülün, bu bir yarıştır, ipi göğüsleyen kalır" demesi boşuna değildir. Bir gerçekliği dile getirmektedir. Bu gerçeklik, tekellerin uluslararası finans çevreleriyle bütünleşmesinin, sermayenin yeniden yapılanmasının gereğidir. Özal bu anlamda küçülmelerin, iflasların, işyerlerinin kapanmasının kaçınılmazından bahsederek ekonomik programı uygulamadaki kararlılığını göstermektedir. Geniş halk kitlelerine; "her şeyin bir bedeli vardır. Bundan başka çıkış yolu yoktur, bu uygulamalara katlanmanız" derken, emekçi halklar için bunun anlamı daha fazla açık, işsizlik veyokulluktur.

Sistemin ürünü olan bu duruma ne SHP ne de DYP nitelikli ve şike muhalefetleriyle çözüm üretilmez. Yapacakları Özal'ın yaptıklarından farklı değildir.

Uluslararası sermayenin çıkarlarına göre biçimlenen ekonomik politikalar işyerlerinin küçülmelerine, kapatılmalarına neden olurken tensikatlar da peşi sıra gelmektedir. Toplu sözleşmelerden doğan ücret artışından rahatsızlık duyan özel sektörde, işten atılmaların yaygınlaşması da buna eklenebilir.

İşten çıkartmaların diğer bir yönü ise işçi sınıfının örgütlülüğüne yönelik saldırılar olmaktadır.

12 Eylül faşizmi ve onun hukuki ifadesi olan 1982 Anayasası, işverenleri "yasal" görünümü birçok silahladonattır. Amaç, işçi sınıfını örgütsüz, duyarısız, tepkisiz kılmaktır. Bu silahlardan biri de işten çıkartmalardır. Sömürünün pervasızlığına karşı en ufak hak alebine veya örgütlenmeye karşı işverenler tensikat silahını kullanarak işçileri örgütsüz bırakmayı hedeflemektedirler.

İŞTEN ÇIKARTMALAR KARSİ NE YAPILYOR, NE YAPILMALIDIR?

Sendikalar işten çıkartmalara karşı tümyle seyirci kalmaktadırlar. Yasal bir hak olan kıdem ve ihbar tazminatlarının alınması yeterli görülmemektedir. "Mevzuat bu, yapacak başka bir şey yok" mantığı yaygındır. Ayrıca işten çıkarılan işçiyse sendikaların sahip çıkması, sendikal örgütlülüğün içinde düşünülmediğinden işçiler kendi kaderlerine bırakılmaktadırlar.

Artık dönün sendikali işçiler işsizler ordusunun yeni bir bireyidir. İşçiler de açık grevi, işvereni protesto için alkışlama vb. eylemlerini zorlarken-

ler geliştirirken olayın sınırlı ve dar kapsamda alınması, bir anlamda sendikaların da işine gelmektedir. Sınıfın örgütlülüğüne yönelik saldırıların engellenmesi; sınıfın üretimden gelen gücünü kullanmasıyla ve bunu örgütlü bir temele oturtmasıyla sağlanabilir.

İşçilerin sorunlarını çözüme doğrultusunda devrede olduğu ilişkiler, bugün hayatın içinde filizlenmektedir. Sorunların, sancılı bir direkt olarak yaşandığı yerler filizlenmektedir. Sorunların, sancılı bir direkt olarak yaşandığı yerler işyerleridir. Ve bu temelde varolan veya yaratılacak olan örgütlülükler, işten atılmalar gibi sorunlara da tavır geliştirebilmelidirler. Sendikal yaşamın bütününde işçilerin devrede olmasını sağlayan, bir çekim alanı oluşturan işyeri örgütlenmeleri (işyeri komite ve konseyleri) bu konuda da sendika yönetimlerini zorlamalıdır. Bugün 12 Eylülün yarattığı sendikal anlayış içine hapsolmuş sendikalar işten atılmalara karşı geliştirdikleri tavırlarla da bu hapsolmüşlüklerini kabullenmektedirler.

Bunun aşılması sınıf ve kitle sendikal yapısının çekirdeği olan işyeri komite ve konseylerinin ilişkilerinin kalıcılaştırılıp, içeriğinin doldurulmasıyla mümkündür. İşçilerin eylemleri bir taraftan sendika yö-

netimlerini zorlarken- sendikaların bir işlevi olan- baskı grubu olarak hareket etmesini sağlayarak siyasi alanda tavır alırları da beraberinde getirebilir. Parlamento, iktidar ve siyasi partilerle ilişkilerinde tavırlar geliştirebilmeli, yaptırımcı olabilmelidir. Demokratik kitle örgütleriyle ilişkiler kurulumalı, kamuoyunu duyarlı kılabilecek bir dizi tavır ve tepki geliştirilmelidir. Egemenlerin ekonomik, siyasi vb. alanlar için söyledikleri "istikrarlılığın" gerçek anlamda istikrarlılık olduğunu gösteren, teşhir eden eylem şekilleri yakalanmalıdır. Bu eylemler, paneller, işten atılmaları protesto mitingleri olabileceği gibi farklı sendikalar ortak tavır almaya itecek ilişkilerin yaratılması da olabilir.

Bunun yanısıra varolan veya yaratılacak olan işyeri komiteleri ve konseyleri işten atılmaları karşı örgütlülük ve eylemlilik dalgalanını yaymaya çalışmalıdır. Bunun ilk halkası çevre işyerlerinin duyarlı kılınip, tavır alması olabilirken (toplu vizite, ziyaretler düzenleme gibi) ikinci halkası yakın mahalleleri, aileleri kapsayabilmeli, üçüncü halkası halk güçlerinin desteklerini alarak (destek vermelerinin zeminini kurarak) eylemleriyle bütünleşme sağlanabilmelidir.

İşveren; "Sendikadan Ayrılın Haftalığınızı 5 Katına Çıkarayım" Deri İşçileri: "Bizi Satın Alamazsın"

● Başak Deri ve Balkan Deri'de Çalışan 13 İşçi Sendikaya Üye Oldukları İçin İşten Atıldı.

● Balkan Deri'de Sendikaya Üye Oldukları İçin İşten Atılan İşçiler, Kararlı Tavırları Sonucu, Sendikali Olarak Yeniden İşe Geri Döndüler.

Deri-İş sendikası'nın yeni örgütlendiği Kazlıçesme'de kurulu Başak Deri ve Balkan Deri'deki tüm işçiler işten atıldı. Başka Deri İşvereni Ata Tekin "haftalığınızı 5 katına çıkarayım, sendikaya üye olmayın" demesine rağmen, işçilerin sendikaya üye olmalarını engelleyemedi. İşçiler "Bizi satın alamazsınız" sloganıyla işvereni yanıtladılar. İşveren, işçilerin bu kararlı tavır karşısında, "çevredeki patronlardan işçilerin kararlılığını nasıl kıracağını dair bilgi alarak, toplu işten atmayı gerçekleştirdi.

Beş işçinin çalıştığı Balkan Deri'de de benzer olaylar yaşandı. İşveren fabrikayı kapatıp savcılığa başvurdu. Bunun üzerine polis işçilere sahip çıkan sendikacıları ve 5 işçiyi bir süre gözaltına aldı. Deri-İş Kazlıçesme Şube Başkanı Ali Gündoğdu konuya ilişkin, "polis gözaltına alması gereken işçiler değil, işverendir. Çünkü yasadışı davranarak fabri-

kayı kapatıp kaçan odur" dedi. Balkan Deri işçileri işten atıldıktan sonra (1 haftayı ayakta süre, mesai saatleri fabrikamın önünden ayrılmadılar) yeni işçi alma girişimine engel oldular. İşveren için gelenlere durumu anlatarak, yurmamaları konusunda iktidar etmelece işverenin oyunları boşa çıkararak kararlı tavırlarından taviz vermemelerini venedi dize getirip, sendikali olarak işe başladılar.

Kazlıçesme'de son işten atılmaların ardından yaşanan yoğun baskıların 1987 greviden sonra başlayan, sistematik saldırıların amacı grevini almak ve işçilerin örgütlülüğünü kırmaktır. 1987 grevi sırasında 3500'den fazla işçi sayısının bugün 1500'e düşürüldü. Saldırıların boyutlarını gösteren Amaç deri işçilerinin amansız somut katmerleştirmektir. Fakat deri işçileri de birikimleri ve deneyimleriyle göğüs gererek, örgütlülüklerini yansıttı. Bütün işçilerin bu olaylara duyarlı olmaları vır almasını sağlayacak ilişkiler ağlarının kurulması acil bir görev olarak öne sürülmüştür. Balkan Deri işçileri konusunda bu görevi yerine getirmiş ve bir rine bir birikim sağlamıştır.

Beykoz Sümerbank Deri Ve Kundura İşçileri Tedirgin...

SÜMERBANK' TA TELETAS ÖRNEĞİ MI YAŞANACAK?

● Talebe Rağmen Üretim Kapasitesi %30'lara Düşürüldü.

İşçiler "buktardığımız deneyimleri kısa sürede programlaştırmalıyız" diyorlar.

Beykoz Sümerbank Holding Deri ve Kundura Fabrikasında 1975 sendikali işçi çalışıyor. Deri-İş'e üye olan işçilerin son iki aydan beri çalışma yerleri değiştiriliyor, vasıflı işçiler brans dışı yerlerde çalıştırılıyor. İşçilerin fabrikaya girdikleri andan itibaren dışarıyla tüm bağlantıları koparılıyor, acil durumlarda dahi telefon görüşmelerine izin verilmiyor. Bu gelişmelerle birlikte genel müdürlük direktifiyle tüm işçilerin kıdem tazminatlarının hesaplanması, işçilerde tedirginlik yaratıyor. Talep olmasına rağmen üretiminin %30'lara düşürülmesi bu tedirginliği pekiştiriyor. Varolan üretimin büyük bölümünün de fason üretime yönetilmesi, işçilerde "yeni bir Teletas mı olacağız" biçiminde sorulara neden oluyor.

İşverenin "modernleşme" olarak nitelendiği düzenlemeler, işçiler açısından işten çıkartılmaların on habercisi olarak yorumlanıyor.

Gelişmelere duyarlı olan Beykoz Sümerbank işçileri; "Gelecek günlerde tensikat bek-

liyoruz. Fakat şunu inanıyoruz ki üretimden gelen gücümüzü örgütlü kılarak bu işler o kadar kolay olmaz. Gerçek anlamda sınıf ve kitle sendikası anlayışı arkadaşlarımızın genelinde kavranılmadığına, sendika şubesinin bugünkü işlevsizliği ortadan kalkar, söz ve karar sahibi bizler oluruz. Bu açıdan işyeri komitelerini yaşama geçirme çabalarına hız vermeliyiz. Bu komiteler Sümerbank işçisini, sendikal yaşamın içine çekecektir. Acil görevimizin sınıf ve kitle sendikasının ne olduğunu, işyeri komite ve konsey örgütlenmelerinin ne olduğunu ve yaşamın gerçekliğinden çıkacak olan programımızla başarıya ulaşacağız. En kısa zamanda gerek kendi işyerimizde gerekse genel işçi sınıfında biriken deneyimleri programlaştırmalıyız. Böylece bir programla Müdahale, Beykoz Sümerbank'ın asla yeni bir Teletas olmayacağını da güvencesi olacaktır." diyorlar.

Atlas Copco'da işçi Kiyımına Protesto

● Yakın Bir Zamanda MESS'e Üye Olan Atlas Copco İşverenin Amacı Tensikata Giderek Sendikaların Yetkisini Düşürmek. ● Atlas Copco'da İşçiler Üretimi Düşürdüler Ve Açlık Grevi Yaptılar.

Otomobil-İş'e bağlı Atlas Copco'da 59 sendikali işçi çalışıyor. Hava kompresörü üreten fabrika tam randımanlı işlediği halde, talep azlığı bahane edilerek 6 işçi işten atıldı. Bunun üzerine dinlenme saatinde bir araya gelen işçiler ortak karar alarak açlık grevine başladılar. Aynı gün de üretimi düşürdüler. Atılan işçilerin açlık grevine başlamasına destek olmak için tüm işçiler 3 günlük açlık grevi yaptılar. Atılmaların nedenini yakın zamanda Atlas Copco'nun, MESS'e üye olması ve MESS politikalarının sonucu olarak açıklayan işçiler işverenin amacının sendikaların yetkisini düşürmek olduğunu belirttiler.

Tüm işçilerin katıldığı bir açık grevi örgütleyen Atlas Copco işçilerinin yalnızca bu eylemlilikle, örgütlülüklerini daraltmamaları gerekmektedir. İşten atılma ve benzer sorunlarda işyeri örgütlülükleri ile en yakın işyerleriyle ilişkiye geçip, aileleri devreye sokarak, yakın mahalle halkını harekete geçirecek ilişkiler kurmalıdır. Bu ilişki ağlarının gelişmesi işverenin her türden saldırısına karşı bütünlüklü tavır alırları da beraberinde getirecektir.

İşten Atılan 35 İşçi Açlık Grevi Yaptı

Örsa şirketler grubu konfeksiyon çrme sanayiinde 750 işçi çalışıyor. İşverenin %15'lik ücret zammına karşı işçiler, bordrolarını imzalamayıp maaşlarını almamışlar. Örsa işçileri kendi aralarında tartışıp, sendikalaşma kararı vererek, Öziplik-İş sendikasına üye olmaya başladılar. Bunun üzerine işvereni işyerine noter getirerek işçileri sendikadan istifaya zorladı. İşçilerin dini duygularıyla oynayarak kuran-ı kerim üzerine yemin ettirerek, sendikali olup olmadıklarını öğrenmeye çalıştı. Bunların da kör emeddiğini gören işveren, 35 işçili işten almakla çözüm bulmaya çalıştı. Atılan işçiler tazminatlarını almak için fabrikanın önünde açlık grevine başladı. Poli-

sin müdahale etmesiyle işçiler bu grevi bitirdi.

Yaşanılan Örsa işverenin işten atılmaların ardından nasıl korktuğunun bir göstergesi olarak işverenin saldırılarına karşılık işçilerin işyerinde yaşanan bir hareket ederek işyerlerinde birliği yaratmalılar. Birliği, dayanışma, cadedeki kararlılığı sağlayacak örgütlenme patronun oyunlarını boşa çıkaracaktır. İşyerindeki örgütlenmeler sendikali yaşamda çalışmalarını sürdürmeleri için birikimlerini devrede olan ilişkileriyle

Profil Boru Sanayiinde 45 İşçi İşten Atıldı

● İşveren Sendikalaşmak İsteyen İşçileri Tehdit Ederek "Bu İşyerine Sendika Girse Siz Giremezsiniz" Dedi.

45 işçinin çalıştığı Profil Boru Sanayiinde işçilerin sendikalaşma girişimlerini engellemek isteyen işveren tensikat uyguladı. Ve fabrikayı kapattı.

İşçilerin Otomobil-İş'e üye olmak istemelerinden dolayı, işveren "siz ya sendikası çalıştırınız ya da fabrikayı kapatırım" diyerek işçilerin sendikalaşmasını önlemek istedi. Büyük çoğunluğu asgari ücretle çalışan işçiler ise bu tehdide rağmen Otomobil-İş'e başvurdu. İşveren sendika yetki tespiti için yargı yolunu seçti. Mahkemeye işçilerin kazanzması üzerine davayı yargıya götürün işverenin amacı, işçileri yıldırmak. Yargıtay'ın karar verme süresi 15 gün olduğu halde 60 gündür hala karar verilmemiş.

İşin yargı yönü bu safhadayken 3 Temmuz günü fabrikaya gelen işçiler işveren işten atılmalarını bildirdi. Gerekeceği olarak da fabrikanın zarar etmekte olduğunu ve kapatılacağı-

ni öne sürerek işçileri fabrikaya döndürdü. İşçiler bu oldu bitti karşısında sendikalaşma haklarını belirterek "işverenle teslim almak istiyor, teslim olmadukları" dediler.

KOROZO'da sözleşme sonrası 6 işçi işten atıldı. ● İşçiler toplu vizite ve yavaşlatma eylemleriyle protesto ettiler.

Daha önce grev kararı alınmış olan Korozo Plastik Sanayiinde işçilerle 1. yıl için 370.000 TL, 2. yıl için 425.000 TL, brüt artış sağlanmadığına dair artışı yanıtlayan işçiler sözleşme verilmeyen eylemlerle 10 dakikadan 15 dakikaya kadar işi yavaşlatarak, işvereni tehdit ettiler. Sözleşme sonrası ise 6 işçi işten atıldı. İşçiler toplu vizite eylemleriyle işi yavaşlatma eylemlerini sürdürdüler.

Korozo işçileri gelişmelerden haberdar olarak, grev kararını imzalamamasıyla bitmişti. Bu kararın alınması dışında fabrikaya girmemeleri, işçilerin toplu vizite eylemleriyle işi yavaşlatma eylemlerini sürdürdüler.

Korozo işçileri gelişmelerden haberdar olarak, grev kararını imzalamamasıyla bitmişti. Bu kararın alınması dışında fabrikaya girmemeleri, işçilerin toplu vizite eylemleriyle işi yavaşlatma eylemlerini sürdürdüler.

PTT Çalışanları Yardımlaşma Ve Dayanışma Derneği (ÇAYAD);

"İŞTEN ATILMALARA KARŞI DUYARLI OLALIM"

● İnsan Tasarrufu Genelgesi Faşizan Bir Uygulamadır...

"Dağınık olan PTT çalışanlarını örgütlü bir çatı altında toparlamak en geniş kitlelere hitap edilebilir. Sorunlara ortak çözümler bulabilmek ve en önemlisi memurlara grevli, toplu sözleşmeli sendika hakkı için mücadele etmek" şeklinde amaçlarını belirten, kısa adı ÇAYAD olan PTT çalışanları yardımlaşma ve dayanışma derneği, işten atılmaları karşı kamuoyunu duyarlı olmaya çağırarak açıklamada bulundu.

P.T.T. bünyesinde insan tasarrufu genelgesi adı altında işçi çıkarımına gidildiğini belirten P.T.T. ÇAYAD, bu genelgeyle birlikte Türkiye genelinde 400 işçinin işten atıldığını ve atılmaların biriken deneyimleri programlaştırmalıyız. Böylece bir programla Müdahale, Beykoz Sümerbank'ın asla yeni bir Teletas olmayacağını da güvencesi olacaktır." diyorlar.

Et ve Balık Kurumu İşçilerinin Protestosu

● İşçiler, Ülke Çapında Yemek Boykotu Gerçekleştirdiler. ● Haydarpaşa Et Balık Kurumunda İşçiler, İşten Atılan Arkadaşlarını Desteklemek İçin Sessize Oturdular Ve Alkışlı Protesto Gerçekleştirdiler.

Et Balık Kurumu işçileri toplu sözleşme görüşmelerinin uysuzlukla sonuçlanması üzerine protesto eylemleri gerçekleştirdiler. Türkiye genelinde tüm işyerlerinde sakal bırakma eylemini sürdüren et ve balık işçileri, 4 Temmuz'da yemek boykotu yaptılar. Özgıda-İş'e bağlı Haydarpaşa Et Balık Ku-

rumu işçileri, ayrıca keyfi işten atılan arkadaşlarını desteklemek için sessize oturup, alkışlı protesto gerçekleştirdiler. İşçiler, işletme müdürü Fuat Gülgor'ün keyfi tutumuyla işyerini "Belene Kampı"na döndüğü ve yeni işten atılmaların gerçekleştirileceğini belirtti-